

**UCHWAŁA NR LVI/374/22
RADY MIEJSKIEJ W DOBREJ**

z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobra na lata 2023-2025

Na podstawie art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 i 1700), uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobra na lata 2023-2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dobrej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Dobrej

Tomasz Gil

Załącznik do Uchwały Nr LVI/374/22
Rady Miejskiej w Dobrej z dnia 29.12.2022 r.
w sprawie Gminnego Programu Wspierania
Rodziny w Gminie Dobra na lata 2023-2025

GMINNY PROGRAM

WSPIERANIA RODZINY

W GMINIE DOBRA

NA LATA 2023-2025

Spis treści

I.	WSTĘP.....	3
II.	PODSTAWA PRAWNA.....	5
III.	DIAGNOZA SPOŁECZNA W GMINIE DOBRA.....	5
IV.	OŚWIATA.....	9
V.	PIECZA ZASTĘPCZA.....	12
VI.	ASYSTENT RODZINY.....	13
VII.	CELE PROGRAMU.....	14
VIII.	ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU.....	15
IX.	REALIZATORZY PROGRAMU.....	17
X.	SPOSÓB KONTROLI REALIZACJI PROGRAMU.....	18
XI.	ZAKOŃCZENIE.....	18

I. Wstęp

Dziecko i rodzina wymagają szczególnego wsparcia, troski i ochrony. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest naturalnym i niezastąpionym środowiskiem rozwoju dziecka. Zdarza się jednak, że funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci oraz skutecznie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. W sytuacji, gdy dobro dziecka jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Występujące w rodzinie problemy często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań i rozwiązań wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka. Pomoc powinna opierać się na wspomaganiu osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności.

Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów i możliwości oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pomoc powinna być nakierowana na wsparcie dziecka w rodzinie i w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, organizacji pozarządowych i innych instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka; wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać.

W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Jednym z rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa

domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Pomimo powstawania wielu nowych instytucji, nastawionych na wspieranie rozwoju człowieka, żadna z nich nie jest w stanie zastąpić rodziny, która nadal jest najważniejszym środowiskiem życia i rozwoju człowieka. Właściwie funkcjonująca wspólnota rodzinna, stanowi wartościowe środowisko socjalizacyjne i wychowawcze dla swoich członków, którzy szukają w niej oparcia, wzmocnienia, poczucia bezpieczeństwa oraz zaspokojenia podstawowych potrzeb. W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcyjności rodziny, dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Osłabienie rodziny zarówno w sferze materialno-bytowej, jak i w sferze więzi rodzinnych wymaga podjęcia stosownych kroków ze strony państwa. Wszelkie działania podejmowane dla dobra dziecka i jego rodziny powinny być spójne i zgodne z potrzebami osób.

Gminny Program Wspierania Rodzin na lata 2023-2025 opracowany został w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2022r., poz 447 z późn. zm.).

W myśl ww ustawy na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Wszystkie działania Programu powinny być skoncentrowane na wsparciu rodziny biologicznej, a istotą działań winno być wspieranie, a nie zastępowanie rodziny. Program jest propozycją zintegrowanych i planowanych kierunków działań w odniesieniu do mieszkańców. Prezentowany program jest zgodny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobra.

II. PODSTAWA PRAWNA

Działania władz państwowych i samorządowych określają niżej wymienione ustawy:

- 1.Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2022r., poz. 447 ze zm.);
- 2.Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 2268 ze zm.);
- 3.Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 1119 ze zm.);
- 4.Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.);
- 5.Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. 2022 r., poz. 615 ze zm.);
- 6.Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. 2022r., poz. 1205);
- 7.Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. 2022 r., poz. 690 ze zm.);
- 8.Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz.1329 ze zm.)

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA GMINY DOBRA

Gmina Dobra położona jest w południowo wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie tureckim. Gmina Dobra sąsiaduje z gminami Turek, Kawęczyn, Przykona. W skład gminy wchodzi 27 sołectw: Chrapczew, Czajków, Długa Wieś, Dąbrowica – Kolonia, Januszówka, Józefów, Linne, Łęg Piekarski, Mikulice, Miłkowice, Moczydła, Ostrówek, Piekary, Potworów, Rzechta, Rzymsko, Rzymsko BG, Skęczniew, Stawki, Stefanów, Strachocice – Kolonia, Strachocice, Szymany, Ugory, Wola Piekarska, Zagaj, Żeronice.

Liczba mieszkańców	2019		2020		2021	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
Ogółem	3070	2989	3023	2963	2984	2939
w wieku od 0-18	602	599	594	604	580	598
w wieku od 18-60	1635	1782	1592	1747	1572	1712
w wieku od 61 i więcej	833	608	837	612	832	629
Urodzenia	66		48		54	
Zgony	96		103		100	

Źródło: opracowane na podstawie danych Urzędu Gminy Miasta Dobra

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019		2020		2021	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
O liczbie osób ogółem	169	405	142	326	122	249
1	88	88	82	82	81	81
2	18	36	15	30	13	26
3	16	48	9	27	2	6
4	15	60	10	40	6	24
5	23	115	15	75	12	60
6 i więcej	9	58	11	72	8	52
Rodziny z dziećmi ogółem	64	281	47	217	29	142
O liczbie dzieci	15	45	8	22	4	11
1						
2	21	86	15	60	5	20
3	19	92	15	77	13	66
4	8	51	6	37	4	24
5	1	7	3	21	3	21
6	0	0	0	0	0	0
7 i więcej	0	0	0	0	0	0

Zródło: opracowanie na podstawie danych MGOPS w Dobrej

Najczęstsze powody udzielania pomocy społecznej w latach 2019- 2021

Powód trudnej sytuacji życiowej	2019		2020		2021	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	8	8	9	10	8	8
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	3	3	1	1	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	26	136	20	112	14	80
w tym wielodzietność	25	132	20	112	14	80
Bezrobocie	27	62	20	42	16	24
Niepełnosprawność	72	119	61	93	51	47

Długotrwała ciężka choroba	49	78	45	70	35	44
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	16	56	12	43	9	37
w tym rodziny niepełne	10	30	7	21	6	21
w tym rodziny wielodzietne	5	26	4	21	4	20
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	1	1	0	0	1	1
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia, po zwolnieniu z zakładu karnego	2	3	2	2	1	1
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy (art.7 pkt 11)	0	0	1	1	1	1
Zdarzenia losowe	1	1	1	4	2	6
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie MGOPS w Dobrej

Powyższe dane wskazują, że kwestia niepełnosprawności jest czynnikiem dominującym w strukturze udzielania pomocy. Kolejnym przeważającym powodem jest długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie. Bardzo często zdarza się, że w jednej rodzinie występuje kilka powodów trudnej sytuacji jednocześnie.

Realizacja świadczeń pomocy społecznej w gminie Dobra w latach 2019 -2021 przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
	Liczba osób	Liczba osób	Liczba osób
Zasiłek stały	46	45	42
Zasiłki okresowe	13	15	15
Zasiłki celowe	95	70	86
Posiłek	145	137	169
- w tym dla dzieci	110	89	63
Usługi opiekuńcze	24	26	26
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	8	10	11
Schronienie	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie MGOPS w Dobrej

Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba uczniów korzystających	61	37	27

Źródło: opracowanie własne na podstawie MGOPS w Dobrej

Karta Dużej Rodziny.

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba wydanych kart	285	167	84

Źródło: opracowanie własne na podstawie MGOPS w Dobrej

Program Operacyjny, Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Wyszczególnienie	Podprogram 2019	Podprogram 2020	Podprogram 2021
Liczba zakwalifikowanych osób	870	733	874

Źródło: opracowanie własne na podstawie MGOPS w Dobrej

Dodatkową formą pomocy dla rodzin stanowią również świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny.

Świadczenia rodzinne

Rodzaj świadczenia	2019	2020	2021
Zasiłek rodzinny	5587	5074	4389
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	31	20	24
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	141	117	120
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	229	236	200
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	335	317	266
Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	951	945	866
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	301	303	258
Dodatek z tytułu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania (internat)	52	33	27
Dodatek z tytułu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania (dojazd)	598	693	682
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	54	36	51
Zasiłek pielęgnacyjny	3074	3037	3060
Specjalny zasiłek opiekuńczy	122	92	20
Świadczenie pielęgnacyjne	360	478	670
Świadczenie rodzicielskie	170	131	147
Za życiem	0	1	1
Świadczenie wychowawcze			
Świadczenie dobry start			
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	271	243	207

Źródło: opracowanie własne na podstawie MGOPS w Dobrej

IV. OŚWIATA

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie lub z opóźnieniem, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze funkcjonalnej i społecznej. Od stycznia 2021 roku na terenie naszej gminy działa również żłobek dla dzieci w wieku do 3 lat. Zostało utworzonych 18 miejsc. Dzięki działalności żłobka, rodzice doświadczający trudności na rynku pracy z powodu opieki na dzieckiem do lat 3, mogą utrzymać, znaleźć lub aktywnie poszukiwać pracy.

Edukacja szkolna w Gminie Dobra, realizowana jest przez Zespół Szkolno - Przedszkolny w Dobrej i Zespół Szkolno – Przedszkolny w Piekarach.

Poniższa tabela przedstawia ile dzieci w jakim wieku uczęszcza do oddziałów przedszkolnych, a także szkół podstawowych.

	2019					
	2 latki	3 latki	4 latki	5 latki	6 latki „0”	razem
Przedszkole Samorządowe w Piekarach	21				14	35
Przedszkole Samorządowe w Dobrej	106				39	145

Źródło: opracowane na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Dobrej

	2020					
	2 latki	3 latki	4 latki	5 latki	6 latki „0”	razem
Przedszkole Samorządowe w Piekarach	19				14	33
Przedszkole Samorządowe w Dobrej	96				47	143

Źródło: opracowane na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Dobrej

	2021					
	2 latki	3 latki	4 latki	5 latki	6 latki „0”	razem
Przedszkole Samorządowe w Piekarach	0	5	17	27	41	90
Przedszkole Samorządowe w Dobrej	-	-	11	10	9	30

Źródło: opracowane na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Dobrej

Nazwa szkoły, miejscowość	2019							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Piekarach	17	11	16	1	19	27	12	14
Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Henryka Sienkiewicza w Dobrej	36	39	34	17	72	59	47	56

Źródło: opracowane na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Dobrej

Nazwa szkoły, miejscowość	2020							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Piekarach	17	11	16	1	19	27	12	14
Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi i. Henryka Sienkiewicza w Dobrej	40	37	39	34	18	72	58	47

Źródło: opracowane na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Dobrej

Nazwa szkoły, miejscowość	2021							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Piekarach	14	13	18	11	17	2	19	27
Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Henryka Sienkiewicza w Dobrej	48	42	39	43	35	19	73	58

Źródło: opracowane na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Dobrej

V. PIECZA ZASTĘPCZA

Rodziny z dysfunkcjami opiekuńczo – wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowywaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak : przemoc domowa, uzależnienia, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych , problemy w pełnieniu ról, rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych. Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, niezaradnością prowadzenia gospodarstwa domowego, nieumiejętnością gospodarowania budżetem domowym, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym. Istotną rolę zgodną z polityką społeczną państwa odgrywa praca socjalna w połączeniu ze wsparciem finansowym i rzeczowym.

Zdarzają się sytuacje , że pomimo szeroko rozumianej pracy socjalnej świadczonej na rzecz rodziny zachodzi konieczność umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi , że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek partycypowania w kosztach związanych z umieszczeniem dziecka w szeroko rozumianej pieczy zastępczej. Wydatki kształtują się na poziomie 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej wydatków na opiekę i wychowanie dziecka.

W tabeli poniżej przedstawiona jest liczba dzieci umieszczonych w placówkach, rodzinach zastępczych oraz odpłatność ponoszona przez gminę.

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba dzieci z terenu gminy umieszczona w placówkach i rodzinach zastępczych	7	7	8
Odpłatność ponoszona przez gminę	36.525,33 zł	27.419,30 zł	35.168,86 zł

Źródło: opracowane na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Dobrej

Na terenie gminy istnieje problem związany z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. W związku z tym, istotne jest podjęcie stosownych rozwiązań, które będzie miało na celu zapobieganie rozszerzaniu się problemu jak również jego systematycznemu niwelowaniu. Udzielenie pomocy nie powinno ograniczać się tylko do sytuacji kryzysowych. Należy podejmować działania o charakterze prewencyjnym, profilaktycznym. Głównym zadaniem i istotą działań pomocowych powinno być przeciwdziałanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Należy pamiętać, że rodzina jest podstawową komórką, w której powinien odbywać się naturalny proces kształtowania się osobowości wszystkich członków rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. Należy dać im szansę na wzrastanie i uczenie się prawidłowych relacji rodzinnych i szczęśliwe dzieciństwo.

VI. ASYSTENT RODZINY

Rodziny z dysfunkcjami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: przemoc domowa, uzależnienia, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych. Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, niezaradnością prowadzenia gospodarstwa domowego, nieumiejętnością gospodarowania budżetem domowym, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym. Istotną rolę zgodną z polityką społeczną państwa odgrywa praca socjalna w połączeniu ze wsparciem finansowym i rzeczowym. To pracownicy socjalni są pierwszymi osobami, które mają bezpośredni kontakt z rodziną w środowisku. Dopiero po zdiagnozowaniu problemów w rodzinie, pracownik socjalny wprowadza asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z nią.

Asystent rodziny podejmuje działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny prowadzone jest za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Podkreślić należy, że istnieje zagrożenie, iż działania podejmowane przez tutejszy Ośrodek okazują się niewystarczające z uwagi na brak chęci współpracy rodziny.

Rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na aktywnym wspieraniu rodziny. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Głównym celem asystenta jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Praca asystenta ma charakter kompleksowy. Osoba pełniąca funkcję asystenta dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin (mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych itp.), a także wspiera w podejmowaniu aktywności społecznej i zawodowej. Asystent reaguje na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem. Asystent rodziny w swojej pracy styka się z wieloma problemami sprzężonymi m.in. niskie umiejętności opiekuńczo – wychowawcze, niskie umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego i zarządzaniu posiadanymi zasobami finansowymi, wyuczona bezradność, niepełnosprawność w tym upośledzenie umysłowe, uzależnienia, brak prawidłowych wzorców, zaburzone relacje wewnątrzrodzinne, bezrobocie, przemoc, opór przed zmianą. Z tego powodu wspieranie rodziny jest

procesem powolnym i długotrwałym i bardzo trudno osiągnąć satysfakcjonujące i wymierne efekty. Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje: pracę z rodzicami, pracę z dziećmi, działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny. Wprowadzenie asystenta i jego praca z rodziną ma na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców, podniesienie poziomu ich odpowiedzialności za losy swojej rodziny, podniesienie umiejętności komunikacyjnych w rodzinie.

Praca asystenta zgodnie z założeniami ustawy jest realizowana również w przypadku umieszczenia dziecka w tzw. pieczy zastępczej, wówczas asystent uczestniczy we wszystkich działaniach podejmowanych na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

W efekcie wspólne działania rodziny, asystenta i pracownika socjalnego przy wsparciu wielu instytucji i organizacji mają zapobiec rozpadowi rodziny i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2019 – 2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	16 rodzin	16 rodzin	17 rodzin

Źródło: opracowanie własne na podstawie MGOPS w Dobrej

VII. CELE PROGRAMU:

Cel główny: tworzenie warunków umożliwiających realizowanie spójnego systemu na rzecz wzmocnienia rodziny i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Cele szczegółowe:

- 1) Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością.
- 2) Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach;
- 3) Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

VIII. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU:

1. Cel szczegółowy I: Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością.

ZADANIA	REALIZATORZY PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN
Aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia	OPS Dobra, PUP Turek	2023-2025
Świadczenie pomocy społecznej rodzinom, żyjących w trudnych warunkach materialnych	OPS	2023-2025
Pomoc w dostępie dzieci z rodzin wieloproblemowych do przedszkoli	OPS , Urząd Miejski,	2023-2025
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole	OPS , Szkoły	2023-2025
Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki	OPS, Szkoły	2023-2025
Udzielenie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków szkolnych	OPS	2023-2025
Współorganizowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin	OPS, PCPR Turek	2023-2025
Współpraca z instytucjami i organizacjami z poza terenu gminy zajmującej się pomocą rodzinie	OPS, Policja, Szkoły, PCPR Turek, PUP Turek, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna	2023-2025

2. Cel szczegółowy II: Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinie

ZADANIA	REALIZATORZY PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN
Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym polegająca min. Na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo – wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym	OPS	2023-2025

Rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych	OPS, GKRPA, Szkoły	2023-2025
Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci	OPS, GKRPA, Szkoły	2023-2025
Zapewnienie rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych pomocy asystenta rodziny	OPS,	2023-2025
Działania korekcyjno – edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie skierowane do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie	OPS, PCPR Turek, organizacje pozarządowe	2023-2025
Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwój placówek wsparcia dziennego oraz poprzez sport, rekreację i kulturę	OPS, Szkoły, Biblioteka , Centrum Kultury, Klub Sportowy Wichur	2023-2025
Przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży	OPS, Policja, Szkoły, GKRPA, Centrum Kultury, Klub Sportowy Wichur	2023-2025
Organizacja grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin z problemami wychowawczymi	OPS, GKRPA,	2023-2025
Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodzin z poza terenu gminy w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.	OPS, GKRPA, Policja, Szkoły, PCPR Turek, PUP Turek, organizacje pozarządowe,	2023-2025

3. Cel szczegółowy III: Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN
Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych	OPS	2023-2025
Wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień	OPS, Szkoły , Centrum Kultury	2023-2025
Rozwój i wzbogacenie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych	Gminna Komisja, Szkoły	2023-2025
Promowanie aktywności młodego pokolenia, poprzez wspieranie idei wolontariatu oraz inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego	OPS, Szkoły	2023-2025
Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych	Szkoły, Centrum Kultury	2023-2025
Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży	OPS, Szkoły, Biblioteka	2023-2025

IX. REALIZATORZY PROGRAMU:

1. Urząd Miejski w Dobrej
2. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrej
4. Placówki Oświatowe
5. Sąd Rejonowy i Kuratorzy
6. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Turku
7. Komenda Powiatowa Policji
8. Kościoły
9. Zakłady Opieki Zdrowotnej (Publiczne i Niepubliczne) Organizacje pozarządowe i inne

- placówki oraz instytucje, które swoimi działaniami wspierają dziecko i rodzinę
10. Organizacje pozarządowe i inne placówki oraz instytucje, które swoimi działaniami wspierają dziecko i rodzinę.
  11. Centrum Kultury w Dobrej
  12. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku
  13. Zespół interdyscyplinarny

X. SPOSÓB KONTROLI REALIZACJI PROGRAMU:

1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku burmistrz przedstawia radzie miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.
2. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

XI. ZAKOŃCZENIE

Gminny program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie sprzyjających warunków dla poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu będą włączone instytucje, placówki i organizacje pozarządowe, które swoimi działaniami wspierają dziecko i rodzinę. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wspierania dla dziecka i rodziny. Program ma charakter otwarty co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających się potrzeb